

AÇIK YOL MEDRESESİ

TEFSİR DERS NOTLARI

EKLER

"MUBÂREK KUR'AN'DA RIZÂ KAVRAMI"

"Hoşnûd olmak ve/veya onaylamak, uygun görmek" anlamına gelen **rızâ** kavramı Âlemlerin Rabbi Allah'ın, celle şânuhu, dîni İslâm'ın en önemli kavramlarından biridir. Âlemlerin Rabbi Allah, celle şânuhu, "o *Hakk Dîn'e* imân etmiş ve *Hakk Dîn'e imânlarının gereğince yaşamayı bir hayat tarzı ve ilkesi hâline getirmiş* olanlar ailesi" için dîn olarak İslâm'dan, yani Kendisine kayıtsız şartsız, şekksiz şübhesiz teslîmiyetten râzî olduğunu bildirir:

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا

5 el-Mâ'ide 3 (...) Bugün dîninizi sizin için kemâle erdirdim, nimetlerimin tamamını size bahşettim ve size dîn olarak Bana teslimiyetten râzî oldum - yani, Âlemlerin Rabbi Allah'a kayıtsız şartsız, şekksiz şübhesiz teslîmiyet demek olan İslâm'ı yegâne dîn olarak uygun gördüm.

* * *

Allah Te'âlâ, âhireti gözardı edip yalnızca dünyâ hayatının sunduklarına râzî olmayı uygun görmez:

إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاطْمَأَنُّوا بِهَا

وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آيَاتِنَا غَافِلُونَ

أُولَئِكَ مَاوَاهُمُ النَّارُ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

10 Yûnus 7-8 Şu kesin bir gerçek ki, o Bize kavuşacaklarını hiç ümîd etmeyen kimseler ve *onlar* o dünya hayatıyla râzî olurlar ve onunla itminân bulurlar ve o kimseler ki, onlar âyetlerimizden gâfildir. Onlar, sığınakları-barınakları o ateş olanlardır, kesbedegeldiklerinden dolayı.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ أَنْفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ إِثَّا قَلْتُمْ إِلَى الْأَرْضِ أَرْضَيْتُمْ

بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ فَمَا مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ

9 et-Tevbe 38 Siz ey o *Hakk Dîn'e imân etmiş ve Hakk Dîn'e imânlarının gereğince yaşamayı bir hayat tarzı ve ilkesi hâline getirmiş* olanlar ailesi! Size ne oldu ki, "*Fî sebîlillâh savaşa çıkın!*" dendiği zaman yere çakılıp kaldınız? Âhireti gözden çıkarıp, dünya hayatıyla mı râzî oldunuz? Fakat o dünya hayatının hazzı âhirette olanın yanında ancak pek az bir şeyden başka değildir!

* * *

Asıl râzı olunacak şey Allah Te'âlâ'nın ve Rasûlünün (ASVS) verdikleri, yani, mübârek Kur'ân ve sahih Sünnet-i Rasûlullâh ve yine, besbelli ki her ikisine tâlib olanlara fazladan bahsettikleridir:

وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَا آتَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ
سَيُوتِينَا اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ إِنَّا إِلَى اللَّهِ رَاغِبُونَ

9 et-Tevbe 59 Ve eğer onlar {bu bağlam içinde: münâfiklar}, Allah ve Rasûlü kendilerine ne verdiyse ondan râzı olsalardı ve deselerdi ki: "Allah bize yeter! Allah bize fazlından verecektir ve Rasûlü *de öyle!*" Şu kesin bir gerçek ki, biz *yalnızca* Allah'a rağbet ederiz!" *Hak Dîn'e uygun olanı yapmış olacaktı.*

İşte tam da bu noktada Allah Te'âlâ, hiç kuşku yok ki mü'min/mü'mine kullarına en büyük ve de en önemli *fazlından* olan *şefa'ât*, daha doğru bir deyişle "*Şefa'ât-Rızâ İlişkisi/Bağlantısı*" devreye girer. *Şefa'ât* yalnızca Allah Te'âlâ'nın *iznine* değil, *rızâsına* da tâbidir. İşte bu son derece önemli ve hassas olguyu bildiren âyet-i kerîmeler - iniş sırasına göre:

وَكَمِ مِنْ مَلَائِكَةٍ فِي السَّمَوَاتِ لَا تُغْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا
إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضَى

53 en-Necm 26 Ve göklerde ne kadar çok melek olsa da, onların şefa'âtı asla kazanç olarak bir şey sağlamaz; yalnızca Allah'ın *îlâhî Hikmet doğrultusunda* dilediği ve râzı olduğu kimseye *şefaatte bulunmasına* izin vermesinden sonra *şefa'ât devreye girer.*

يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا

20 TâHâ 109 O Gün, o şefa'ât, Rahmân'ın izin verdiği ve sözünden râzı olduğu kimseden başka hiç kimseye asla fayda sağlamayacaktır.

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ ارْتَضَى وَهُمْ مِنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ

21 el-Enbiyâ' 28 O, önlerinde gözle görülür olduğu için bildikleri ne varsa ve arkalarında kalıp gizlendiği için bilmedikleri ne varsa, biliyor! Ve *onlar* Allah'ın râzı olduklarından başka hiç kimseye asla şefa'ât edemezler. Ve onlar *her konuda* haşyetten kaynaklanıp beslenen endişeli bir hassâsiyet gösterirler.

Âlemlerin Rabbi Allah'ın, celle şânuhu, **rızâsının** nasıl kazanılacağına gelince...

1. Allah Te'âlâ'nın **rızâsını** kazanmak isteyen mü'min kul, malını "yalnızca yüce Rabbinin vechini samimî bir ciddîyetle arzulayıp sebatla arama gayreti içinde" vermelidir:

إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى
وَلَسَوْفَ يَرْضَى

92 el-Leyl 20-21 {o kimse ki malını} yalnızca yüce Rabbinin vechini samimî bir ciddîyetle isteyerek sebatla arama gayreti içinde verir... Ve zamanı geldiğinde o kimse Allah'ın kendisine bahsettiklerinden râzî olacak.

2. Allah Te'âlâ'nın **rızâsını** kazanmak isteyen mü'min kul, ehline, yani, hem ailesine, hem dindaşlarına, hem de mensûbu olduğu toplumun insanlarına salâtı mutlaka ikame etmelerini ve, eğer şartları elveriyorsa, zekâtı mutlaka vermelerini bildirip, her vesîleyle de hatırlatmalıdır:

وَأذْكُرُ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا
وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا

19 Meryem 54-55 Ve bu Kitâb'ın içinde İsmâ'il'i zikret - yani, mubârek Kur'ân'ı anlayıp zihnine nakşetmek ve hayatını ona göre düzenlemek gayreti içinde okurken, sana verdiğimiz Hz. İsmâ'il örneğini de zihninde her an diri tutarak hatırla. Şu kesin bir gerçek ki o, vaadine - yani, verdiği söze hep sâdıktı ve Allah'ın bir rasûlü, bir nebîydi. Ve o ehlini - yani, hem ailesini, hem dindaşlarını, hem de mensûbu olduğu toplumun insanlarını hep salât ve zekât ile emrederdi - yani, onlara salâtı mutlaka ikame etmelerini ve, eğer şartları elveriyorsa, zekâtı mutlaka vermelerini bildirir, her vesîleyle de hatırlatırdı . Ve o Rabbinin indinde hep râzî olunan biriydi.

3. Allah Te'âlâ'nın **rızâsını** kazanmak isteyen mü'min kul, Âlemlerin Rabbi Allah'a, celle şânuhu, îman etmeyip haddlerini aşanlar ne derlerse desinler, sabretmeli, yani, Hak Dîn'e îmânının gereği olan tavrı gösterip, bu duruşunu asla bozmamalı ve güneşin doğmasından önce ve batmasından önce ve gecenin belli saatlerinde ve gündüzün başında ve sonunda Rabbini hamd ile tesbîh etmelidir:

فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا
وَمِنْ أَنَايِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَى

20 TâHâ 130 Artık, onlar ne derlerse desinler, sabret - yani, şartlar ne olursa olsun Hak Dîn'e îmânın gereği olan tavrı gösterip, duruşunu bozma ve güneşin doğmasından önce ve batmasından önce Rabbini hamd ile tesbîh

et! Ve gecenin belli saatlerinde *de* artık tesbîh et O'nu ve gündüzün etrâfında - yani, "gündüzün kenarları" ya da "uçları" olan başında ve sonunda ki rızâya erişsin.

Mü'min kul, Âlemlerin Rabbi Allah'ın, celle şânuhu, **rızâsını** "**samîmî bir ciddîyetle arzulayıp sebatla arama gayreti**" içine girmelidir - iniş sırasına göre:

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَؤُفٌ بِالْعِبَادِ

2 el-Bakara 207 Ve insanlar arasında öylesi de var ki Allah'ın rızâsını samîmî bir ciddîyetle arzulayıp sebatla arama gayreti içinde nefsinin satar - yani, kendisini fedâ eder. Ve Allah, kullarına ra'ûftur - yani, onlara merhametle acır.

وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَتَشْبِيتًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ فَاتَتْ أَكْطَافَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِنْ لَمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلَّ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

2 el-Bakara 265 Ve Allah'ın rızâsını samîmî bir ciddîyetle arzulayıp sebatla arama gayreti içinde ve nefslerinden bir sâbitleştirme olsun diye - yani, hem kişiliklerini güçlendirmek, hem de içlerindeki îmânî takviye edip kökleştirmek için infâk eden kimselerin misâli, ekilenden/dikilenden fazlasını veren bir yerdeki - yani, verimi bol; aynı zamanda: içinden akarsu geçmeyen bir yükseklikte bulunan bir bahçe gibidir: damlaları ağır bir yağmur/güçlü bir sağanak isâbet eder, yemişleri iki misli artar; ama ona damlaları ağır bir yağmur/güçlü bir sağanak isâbet etmeyince artık hafif bir çisinti/çiy düşer oraya. Ve Allah yapıp ettiklerinizi özüne nüfuz ederek, nitelik olarak derinliğine, nicelik olarak tüm ayrıntı ve cüzleriyle ve bu iş için zaman, mekân ve âlete muhtaç olmaksızın görür.

لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِنْ نَجْوَاهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ
وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا

4 en-Nisâ' 114 Onların yaptığı fısıldeşmaların - ya da: gizli toplantıların çoğunda asla hayır yoktur! Yalnızca kim Hak Dîn'e olan sadâkatının gönülden gelen bir ifâdesi olan bir sadaka vermeyi ve/veya bir ma'rûf - yani, Allah'ın temel yasa, kural ve ölçü olarak bildirdiklerine/şeri'âta ters düşmeyen, dolayısıyla da insan aklıyla çelişmeyen birşeyi ve/veya insanların arasını ıslâh etmeyi emrederse - yani, fısıldeşmasını/gizli toplantısını bu amaçları gerçekleştirmek doğrultusunda yaparsa bu hâriç! Ve kim böyle amel ederek Allah'ın rızâsını samîmî bir ciddîyetle arzulayıp sebatla arama gayreti içinde olursa, ona zamanı geldiğinde azîm bir ecir - yani, karşılık olarak elde edilmiş çok büyük bir kazanç bahşedeceğiz.

O Hakk Dîn'e îmân etmiş ve Hakk Dîn'e îmânlarının gereğince yaşamayı bir hayat tarzı ve ilkesi hâline getirmiş olanlar ailesinden olup da *fî sebîlillâh*, yani, Âlemlerin Rabbi Allah'ın, celle şânuhu, kolaylıklarla dolu yolunda cihâd etmek ve *rızâsını* "samîmî bir ciddîyetle arzulayıp sebatla arama gayreti" içinde yola çıkan kul, üstâd *Mustafa İslâmoğlu*'nun pek yerinde tanımlamasıyla "fitrî sevgi" anlamına gelen *meveddeti* ortaya koymak konusunda çok dikkatli olmak zorundadır:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا
بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَإِيَّاكُمْ أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ خَرَجْتُمْ
جِهَادًا فِي سَبِيلِي وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِي تُسِرُّونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا
أَعْلَنْتُمْ وَمَنْ يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ

60 el-Mumtehine 1 Siz ey o Hakk Dîn'e îmân etmiş ve Hakk Dîn'e îmânlarının gereğince yaşamayı bir hayat tarzı ve ilkesi hâline getirmiş olanlar ailesi! Benim düşmanlarımı ve sizin düşmanlarınızı asla velîler - yani, karşılıklı sorumlulukları titizlikle gözeten, her şart altında ve her zaman güvenilen, hakîki, hâlis ve en yakın dostlar edinmeyin! Siz onları o meveddet ile kucaklıyorsunuz - yani, onlara kaynağını hikmetten almayan, dolayısıyla da bu bağlamda hiç hakketmedikleri o sevgiyi ve o sevgiden beslenen hayranlık dolu bir yaklaşım sunarsınız {burada el-Veddu'nun kendisine sevgi ve hayranlık dolu bir yaklaşımla tapılan/aracı kılınan bir putun adı olduğu ve sınıksız bağlanıldığı için kazığa da el-veddu denildiği hatırlanmalıdır!} fakat onlar size Hakk'tan gelen ne varsa, üzerini örtmek suretiyle inkâr ettiler. O Rasûlü ve sizi Rabbiniz Allah'a îmân ettiğiniz için yurtlarınızdan çıkarttılar - yani, sizi hicret etmek zorunda bıraktılar. Eğer Benim kolaylıklarla dolu yolumda cihâd etmek için ve Benim rızâmı samîmî bir ciddîyetle arzulayıp sebatla arama gayreti içinde çıkagidiyor iseniz onları asla velîler edinmeyin ve onlara kaynağını hikmetten almayan, dolayısıyla da bu bağlamda hiç hakketmedikleri o sevgiyi ve o sevgiden beslenen hayranlık dolu bir yaklaşım sunmayın! Hâlbuki siz onlara o meveddet ile - yani, onlara kaynağını hikmetten almayan, dolayısıyla da bu bağlamda hiç hakketmedikleri o sevgiyi ve ondan beslenen hayranlık dolu bir yaklaşımı içten içe gizli gizli sürdürdüğünüz için sırlarınızı açıyorsunuz! Ve Ben gizli tuttuğunuz ve varsa ve açıkça ortaya koyduğunuz ne varsa, hepsini biliyorum! Ve içinizden bunu her kim yaparsa artık o *Allah tarafından* kolaylıklarla dolu olarak düzenlenmiş yolun ortasından sapmış olur.

* * *

Mubârek Kur'ân'da Âlemlerin Rabbi Allah, celle şânuhu, ile kulları arasındaki mütekabiliyet=karşılıklılık ilişkisinin en çok vurgulandığı hususlardan biri de *rızâdır*¹. Merhûm üstâd *Râğib el-İsfahânî*'ye göre Allah Te'âlâ'nın kulundan râzı olması, kulun, O'nun verdiği emir ve yasaklara uymasına bağlıdır. Kulun Âlemlerin Rabbi Allah'tan, celle şânuhu, râzı olması ise Allah Te'âlâ'nın "cârî olan kazâsını kerîh görmemesi", bir başka deyişle

¹ Bu konuda daha ayrıntılı bilgi için "Mubârek Kur'ân'da Âlemlerin Rabbi Allah, celle şânuhu, ile Kulu İnsan Arasındaki Mütekabiliyet İlkesi" adlı makalemize bakınız.

"devreye giren hükmünden hiçbir şekilde rahatsız olmaması" demektir. Bu bağlamda iniş sırasına göre şu âyet-kerîmelere bakınız:

جَزَاؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ عَدْنٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ

98 el-Beyyine 8 Onların hak ettikleri karşılık Rabbleri katında: Adn Cennetleri... Altlarında nehirler çağıldar... Orada ebediyyen kalacaklar! Allah onlardan râzıdır ve onlar da O'ndan râzıdır. İşte bütün bunlar Rabbi karşısında haşyet duyan için!

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ
أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُمْ بِرُوحٍ مِنْهُ
وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ
أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

58 el-Mucâdile 22 Allah'a ve Âhîret Günü'ne îmân eden, ama Allah'a ve Rasûlüne karşı haddi aşanları seven bir toplum bulamazsın - *o haddlerini aşanlar, kendi* babaları, oğulları, kardeşleri ya da aşiretleri bile olsa. Onlardır, *Allah'ın* kalblerine o îmânı yazdığı ve tarafından bir rûh ile desteklediği! Ve onları, altlarında nehirler çağıldayan Cennetlere koyar - içlerinde hep kalacaklar! Allah onlardan râzıdır ve onlar da O'ndan râzıdır. Dikkat edin ve iyi bilin, şu kesin bir gerçek ki, Allah'tan yana olanlar, *işte* onlar, o felâha erişenlerdir!

قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمٌ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

5 el-Mâ'ide 119 Allah dedi *ki*: "Bugün o sâdıklara *Hakîkate olan* sadâkatleri fayda verir: onlar için, altlarında nehirler çağıldayan Cennetler var - içlerinde ebediyyen kalacaklar! Allah onlardan râzıdır ve onlar da O'ndan râzıdır. Bu, kurtuluş getiren o en muazzam zaferdir!"

وَالسَّابِقُونَ الْأُولُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ
 رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا
 ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

9 et-Tevbe 100 Ve o hicret edenlerin ve ensârın önde gidenlerinin ilklerinden-öcülerinden olanlar ve onlara ihsân ile tâbî olanlar... Allah onlardan râzıdır ve onlar da O'ndan râzıdır. Ve *Allah* onlar için, altlarında nehirler çağıldayan Cennetler hazırladı - içlerinde ebediyyen kalacaklar! Bu, kurtuluş getiren o en muazzam zaferdir!

* * *

Âlemlerin Rabbi Allah'ın, celle şânuhu, en yüksek seviyedeki *rizâsının* mubârek Kur'ân'daki adı *ridvân*dır - iniş sırasına göre:

قُلْ أَوْسَبُّكُمْ بِخَيْرٍ مِنْ ذَلِكَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
 خَالِدِينَ فِيهَا وَأَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ

3 Âlu İmrân 15 De ki: "Size ondan daha hayırlı olanı, mutlaka bilmeniz gereken, çok önemli, kaynağı itibâriyle kesinlikle doğru olan bir haber olarak bildireyim mi? *Allah'a karşı sorumluluk bilinci taşımayı ve bu bilinci taşımamanın gereklerini yerine getirmeyi, dolayısıyla da yaradılış amaçlarına zarar verebilecek her türlü kötülükten ve tehlikeden kendilerini titizlikle koruma gayreti içinde olmayı bir hayat tarzı ve ilkesi hâline getirmiş olan* o muttakîler için Rableri katında, altlarında nehirler çağıldayan Cennetler var - içlerinde hep kalacaklar! Ve tertemiz eşler ve Allah'tan bir *ridvân* var." Ve Allah, kullarındakileri *özüne nüfuz ederek, nitelik olarak derinliğine, nicelik olarak tüm ayrıntı ve cüzleriyle ve bu iş için zaman, mekân ve âlete muhtaç olmaksızın* görür.

إِغْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُمْ وَزِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ
 كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيْجُ فَتَرِيَهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ حُطَامًا
 وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ

57 el-Hadîd 20 Bilin: şu kesin bir gerçek ki, o dünya hayatı, ağız sulandırıp salya akıtan bir oyundan ve insanın dikkatini, onu ilgilendirip endişelendirmesi gereken asıl mes'elelerden uzaklaştırarak başka yöne çeviren

bir tür eğlenceden ve bir ziyetten ve aranızda tefâhurdan ve malları çoğaltma tutkusundan ve evlâdı *çoğaltma tutkusundan* başka bir şey değildir. Bu, yağmurun misâli gibidir: *yeşerttiği* bitkileri/otları ekini ekenlerde *nasıl sevinç verici bir hayranlık uyandırıyor*sa, *dünyâ hayatının ortaya çıkartıp sundukları da, Hak ve Hakikati bildikleri hâlde onu, üzerini örtmek sûretiyle hem kendilerinden, hem de başkalarından gizlemekte ve böylece Hak ve Hakikatin inkârına yol açmakta inatla ısrar eden o kâfirlerde sevinç verici bir hayranlık uyandırır!* Sonra *kurur, dünyâ hayatının ortaya çıkartıp sundukları da heyecan verici câzibelerini tamamen kaybederek kupkuru hâle gelirler* artık onun sarardığını görürsün. Sonra *işin aslının ne olduğunu ortaya çıkartacak şekilde unufak olur.* Ve âhirette şiddetli bir azâb ve Allah'tan bir mağfîret ve bir rıdvân var! Ve o dünya hayatı, o gurûr metâmdan başka bir şey değildir.

يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَنَّاتٍ لَّهُمْ فِيهَا نَعِيمٌ مُّقِيمٌ

9 et-Tevbe 21 Rableri onları Kendinden bir rahmetle ve bir rıdvân ve onlar için *hazırlanmış* Cennetlerle müjdeler - içlerinde bir kalıcı bir ni'met var;

وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
وَمَسَاكِينَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ وَرِضْوَانٍ مِنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

9 et-Tevbe 72 Allah mü'minlere ve mü'minelere, altlarında nehirler çağıldayan Cennetler ve'adetti - içlerinde hep kalacaklar! Ve Adn Cennetlerinde tayyîb meskenler ve daha hepsinden daha büyük olanı: Allah'tan bir rıdvân! Bu, kurtuluş getiren o en muazzam zaferin ta kendisidir!

أَفَمَنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلَى تَقْوَى مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ
أَمْ مَنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلَى شَفَا جُرُفٍ هَارٍ فَانْهَارَ بِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ
وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

9 et-Tevbe 109 O hâlde, binâsını Allah'a karşı sorumluluk bilincinden kaynaklanıp beslenen ve O'nun bildirmiş olduğu bütün emirlere, yasaklara ve ölçülere uymama tehlikesine düşmekten kendini büyük bir titizlikle koruyarak yaradılış amacına ters düşmeme gayreti ve bir rıdvân üzerinde temellendiren mi daha hayırlıdır, yoksa binâsını, içinden akan sel suyu tarafından altı oyulup dayanıksız hâle gelmiş olduğu için,

yakınına kurulan herşeyin çöküp yıkılarak paramparça hâle gelmesine yol açan bir vâdinin kenarı üzerinde temellendiren ve artık onunla Cehennem ateşinin içine yuvarlanan mı? Ve Allah o zâlim kavme hidâyet bahşetmez.

* * *

Mü'min kul, Âlemlerin Rabbi Allah'ın, celle şânuhu, **ridvânı** kazanabilmek için de onu "**samîmî bir ciddîyetle arzulayıp sebatla arama gayreti**" içine girmelidir - iniş sırasına göre:

لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا
وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ

59 el-Haşr 8 O fukarâ muhâcirlere için *ki*, onlar diyârlarından ve mallarından çıkartıldılar *ve onlar* Allah'tan bir fazlı ve bir **ridvânı samîmî bir ciddîyetle arzulayıp sebatla arama gayreti** içindedirler ve Allah'a ve Rasûlüne *düşmana karşı zafere ulaşılması için gereken herşeyi yapma gayreti içinde* yardım ederler: onlar, *işte* onlardır o sâdıklar!

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا
يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ

48 el-Feth 29 Muhammed Allah'ın Rasûlüdür ve o'nunla birlikte olanlar, *Hak ve Hakîkati bildikleri hâlde onu, üzerini örtmek sûretiyle hem kendilerinden hem de başkalarından gizlemekte ve böylece Hak ve Hakîkatin inkârına yol açmakta inatla ısrar eden* o kâfirlere karşı kararlı tavizsizlik içinde, kendi aralarında *ise* merhametlidirler. Onların rükû ederek, secde ederek Allah'tan bir fazlı ve bir **ridvânı samîmî bir ciddîyetle arzulayıp sebatla arama gayreti** içinde olduklarını görürsün: onların işaretleri, yüzlerindeki secde izleridir (...).

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحِلُّوا شَعَائِرَ اللَّهِ وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا
أَمِينَ الْبَيْتِ الْحَرَامِ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنْ رَبِّهِمْ وَرِضْوَانًا

5 el-Mâ'ide 2 Siz ey o *Hakk Dîn'e imân etmiş ve Hakk Dîn'e imânlarının gereğince yaşamayı bir hayat tarzı ve ilkesi hâline getirmiş* olanlar ailesi! Allah'ın inceliklerle dolu simgelerine asla saygısızlıkta bulunmayın ve o Harâm Ay'da asla, ve kurbanlıklara da asla ve *onlara takılmış olup Allah'a adanmış kurbanlıklar olduklarını belli eden/simgeleyen* gerdanlıklara da asla ve Rabblerinden bir fazlı ve **ridvânı samîmî bir ciddîyetle arzulayıp**

sebatla arama gayreti içinde *Allah'ın hacetme emrini yerine getirmeyi* kastederek Beytu'l-Harâm'a doğru gelenlere karşı da asla *saygısızlıkta bulunmayın!* (...)

ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِم بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ
الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَافَةً وَرَحْمَةً وَرَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ
فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا فَآتَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ

57 el-Hadîd 27 Sonra onların - yani, büyük İslâm peygamberleri Hz. Nûh'un ve Hz. İbrâhîm'in (a.s.) eserleri üzerinden *diğer* rasûllerimizle birbirlerini takib etmelerini sağladık. Ve kendisine o İncîl'i verdiğimiz Meryem oğlu İsa ile *de* birbirlerini takib etmelerini sağladık. Ve o'na tâbî olan o kimselerin kalblerine bir acıma ve bir rahmet yerleştirdik. Ve rahbâniyyet... Onu onlar *şeri'ât sâhibine, şeri'âtta* geçmiş örneklere ve *şeri'âtın sağlam usûlüne ya da esaslarına tâbî olmayan ve dayanmayan, dolayısıyla da zarar verici, boş ve geçersiz bir yaklaşımla* akılları sıra bir yenilik olarak îcâd ettiler. Biz bunu onların üzerine yazmadık! *Bunu, Allah'ın rıdvânını samîmî bir ciddîyetle arzulayıp sebatla arama gayreti içinde yaptılar.* Artık o riâyet edilmesi gerekene, hakkıyla riâyet etmediler! Artık Biz *de, içlerinden bu sonradan uydurma yollara sapmadan, yalnızca kendilerine indirilen ve bildirilen o katıksız/katıksız Hak Dîn'e îmân edip, Hak Dîn'e îmânlarının gereğince yaşamayı bir hayat tarzı ve ilkesi hâline getirmiş olan* o mü'minlere ecirlerini verdik. Ama onların çoğu fâsıktır.

* * *

Mü'min kul, Âlemlerin Rabbi Allah'ın, celle şânuhu, **rıdvânına** "*tâbî olur*" - iniş sırasına göre:

أَفَمَنْ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللَّهِ كَمَنْ بَاءَ بِسَخَطٍ مِنَ اللَّهِ وَمَاؤِيَهُ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

3 Âlu İmrân 162 Öyleyse, Allah'ın rıdvânına tâbî olan kişi, Allah'ın hışmına uğrayan ve sığınma-barınma yeri cehennem olan kişi ile bir midir? Ve ne kötü bir son durak!

فَانْقَلَبُوا بِنِعْمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ لَّمْ يَمْسَسْهُمْ سُوءٌ وَاتَّبَعُوا رِضْوَانَ اللَّهِ
وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ

3 Âlu İmrân 174 {Uhud savaşına katılanlar ve dolayısıyla o savaşın çağımızda/günümüzde ifâde ve de temsil ettiği şartlara mârûz kalanlar} Artık, Allah'tan bir ni'met ve fazl ile onlara bir kötülük dokunmaksızın döndüler ve Allah'ın rıdvânına tâbî oldular. Ve Allah, muazzam bir fazlın sahibidir.

يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ
وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

5 el-Mâ'ide 16 Onunla - yani, bir aydınlatıcı olan Hâtemu'l-Enbiyâ'nın bildirdiği mubârek Kur'an'la Allah, O'nun rıdvânına tâbî olan herkesi, o selâmete götüren kolaylıklarla dolu yollara *ulaşabilmesini sağlamak için* hidâyet eder. İzniyle onları karanlığın derinliklerinden aydınlığa çıkarır ve onlara bir *sırât-ı mustakîme* ulaşıp onun üzerinde kalabilmeleri için hidâyet eder.

* * *

İnsanın içine düşebileceği en korkunç tehlikelerden biri de, hiç kuşku yok ki, Âlemlerin Rabbi Allah'ın, celle şânuhu, rıdvânını kerîh, yani, "tikinti verici bir zorlama" olarak görmek ve/veya algılamaktır:

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ اتَّبَعُوا مَا اَسَخَطَ اللّٰهُ وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ فَاحْبَطَ اَعْمَالَهُمْ

47 Muhammed 28 Bu böyledir, çünkü onlar Allah'ın hışmını çekenlere tâbi oldular ve O'nun rıdvânını kerîh gördüler: artık *Allah*, onların amellerini boşa çıkartmıştır.

Doğrusunu bilen ancak Âlemlerin Rabbi Allah'tır, azze ve celle.